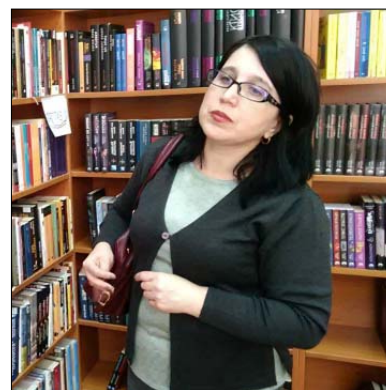

SERVICII DE BIBLIOTECĂ PRESTATE ÎN SCOPUL ATRAGERII SPRE LECTURĂ A COMUNITĂȚII BĂLȚENE

**Ludmila OUȘ,
Biblioteca Municipală
„Eugeniu Coșeriu”, Bălți**

Rezumat: Articolul reflectă rezultatele unui sondaj de opinie, desfășurat în rețeaua Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu”, Bălți, cu privire la rolul Cărții și a Lecturii în viața utilizatorilor Bibliotecii și solicitările acestora în vederea îmbunătățirii serviciilor prestate de Bibliotecă în scopul dezvoltării abilităților de Lectură ale membrilor comunității, precum și cadrul legal din domeniul biblioteconomic care vine să susțină Lectura ca bază a cunoașterii. De asemenea, autorul vine cu o prezentare amplă a serviciilor prestate de Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți în scopul atragerii comunității bălțene spre Carte și Lectură.

Cuvinte-cheie: carte, lectură, servicii, comunitate, dezvoltare.

Abstract: The article reflects the results of the survey conducted in the „Eugeniu Coșeriu” Municipal Library Balti network on the role of books and reading in lives of library users. Their requests help to develop reading skills of community members, to improve the services provided by the Library, such as the legal framework in the field of librarianship that comes to promote reading as a basis of knowledge. Also, the author comes with an extensive presentation of the services provided by the „Eugeniu Coșeriu” Municipal Library in Balti in order to encourage the Balti community to read.

Keywords: book, reading, services, community, development.

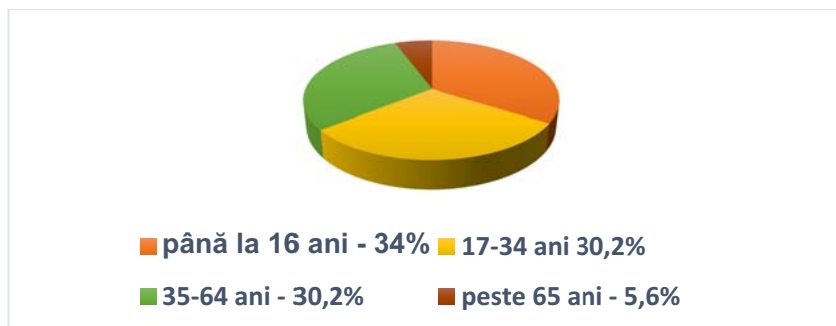
Despre Carte și Lectură s-a scris în toate timpurile. De la Democrit și Horațiu până la clasicii literaturii universale, personalități cu renume s-au pronunțat asupra importanței Cărții și a Lecturii în viața omului: William Shakespeare, Mihai Eminescu, Feodor Dostoievski, Aleksandr Pușkin, Grigore Vieru, Nicolae Dabija ș.a. Semnificative în acest sens sunt cuvintele lui Ion Luca Caragiale, care afirma că: „O carte de citire bună, în vârstă fragedă, este poate una dintre împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme în mâinile

unui copil, tot așa precum umbra multor stejari seculari se datorește întâmplătoare căderi a unei ghinde pe pământ prielnic”. Și aici vin cu o întrebare, mai mult retorică: Oarea nu Biblioteca este cea care trebuie să pună la timp, vorba scriitorului, cartea în mâna cititorului? Și vorba nu e despre o carte întâmplătoare, ci despre o „carte bună”, care să dea roade asemenea ghindei căzute într-un „pământ prielnic”.

Menționam anterior că multe personalități s-au pronunțat asupra importanței Cărții și a Lecturii, lucru care m-a făcut să-mi pun întrebarea: „Da oare ce cred cititorii Bibliotecii despre Măria sa Cartea? Care este rolul

Lecturii în viața lor? În acest scop, în perioada 5-11 aprilie 2021, Biblioteca a organizat un sondaj de opinie, la care au participat 253 de persoane – 34% din respondenți sunt copii până la 16 ani, câte 32,2% – persoane

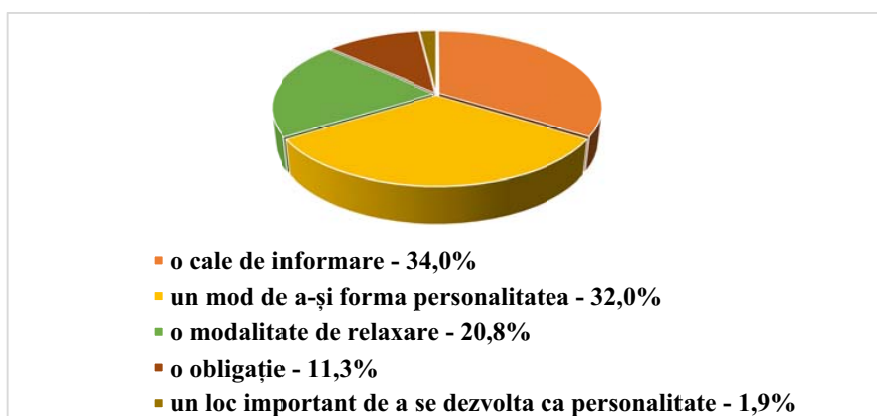
cu vârstele cuprinse între 17 și 34 de ani și, respectiv, 35-64 de ani, iar persoanele cu vârsta de peste 65 de ani constituie 5,6% din persoanele intervievate.

La întrebarea „Ce reprezintă Cartea pentru Dvs. (întrebare deschisă), răspunsurile au fost dintre cele mai diverse, dar, vreau să cred, sincere și spuse din suflet. Menționez doar câteva dintre acestea, cele mai reprezentative: „un hobby”, „cunoștințe” „sursă de inspirație”, „sursă de informare și dezvoltarea înțelepciunii”, „un bun prieten”, „cartea dezvoltă, informează și modelează viziunea copilului asupra lumii”, „un vocabular de cunoștințe, o bună inspirație ...”, „un mijloc de cunoaștere și descoperire a lucrurilor noi”, „sursă de informare, teleportare imaginată, relax mental”, „un izvor de lumină și hrană pentru suflet”, „o cale de informare, plăcere”, „o formă alternativă de existență”, „bogăție sufletească”, „sursă de cultură”, „mă caut în ele și, de asemenea, caut o ieșire din situația în care mă aflu” etc. Cel mai mult însă m-au impresionat

următoarele cuvinte: „E universul lumii pe hârtie, e gândul omului bun ce-l împarte cu lumea întreagă, e dăruirea de sine pentru ochii celor ce ar vrea să-și îmbunătățească gândirea. O carte e munca depusă pentru ca unii să se regăsească pe sine, pentru alții ca să ia învățăminte. O carte e viața de după copertă”.

În același sondaj de opinii persoanele intervievate au mai fost întrebat „Ce înseamnă lectura în viața Dvs.?” fiind propuse câteva variante de răspunsuri. Astfel, pentru 34,0% din persoanele intervievate lectura reprezintă o cale de informare, pentru 32,1% – un mod de a-și forma personalitatea, pentru 20,8% – o modalitate de relaxare, pentru 11,3% – o obligație, pentru 1,9% – un loc important de a se dezvolta ca personalitate.

Evident că persoanele participante la sondajul de opinie au fost întrebate și „Ce ar trebui să întreprindă Biblioteca pentru a atrage comunitatea la Lectură?”. Vă prezint câteva dintre răspunsuri: „mai multe cărți noi”, „mai multă literatură de aventuri” „organizarea concursurilor”, „să creeze cărți interesante pentru tineri”, „să invite copiii la lectura cărților, a povestirilor, a istoriilor interesante, organizarea concursurilor asupra acestora”, „știi că biblioteca are un program divers de activități, dar cu regret, tehnologiile atrag mai mult decât cartea”, „să promoveze diverse activități de încadrare a comunității în lumea miraculoasă a cărților” și „consider că, dorința arzătoare trebuie să existe din partea cititorului. Biblioteca își realizează de minune misiunea în scopul promovării lecturii în rândul tinerei generații”. Acest din urmă răspuns ne-a bucurat foarte mult și ne-a motivat să credem că Biblioteca își realizează cu succes misiunea sa de promovare a Lecturii, desigur neuitând de faptul că întotdeauna este loc de mai bine și, totodată, rămânând pe poziția că Lectura și Cartea trebuie să facă parte din viața omului contemporan, Biblioteca fiind răspunzătoare de calitatea informațiilor și resurselor oferite comunității, având rolul de bază în gestionarea resurselor informaționale. Totodată, menționez și faptul că „consolidarea rolului bibliotecii în societatea modernă prin dezvoltarea ei ca un serviciu public de asigurare a accesului la lectură și a interesului pentru informare” constituie scopul principal al Legii cu privire la bibliotecă nr. 160 din 20.07.2017 (art. 1 „Scopul și obiectul legii”). Și în alte articole din noua Lege a bibliotecilor, lectura este stipulată ca prioritară în activitatea bibliotecilor. Astfel, în art. 3 „Noțiuni de bază”, fiind dată o explicație a noțiunii de „bibliotecă”, este utilizată următoarea sintagmă: pentru a satisface necesitățile de lectură. Cu alte cuvinte, „bibliotecă – instituție sau subdiviziune structurală a unei instituții, al cărei scop principal este oferirea accesului la resurse informaționale, la servicii și facilități pentru a satisface necesitățile de lectură, informare, instruire, cercetare, educaționale, culturale și de recreere ale utilizatorilor

acesteia”. Tot aici, în această definiție, găsim și ideea adusă ceva mai înainte – oferirea accesului la resursele informaționale. Iar în art. 5 „Funcțiile bibliotecii” unde este stipulat că biblioteca „promovează alfabetizarea și cultura informației, lectura și educația nonformală”. Totodată, vreau să menționez că e departe de mine gândul că celelalte funcții ale bibliotecii nu sunt importante, dar totuși Cartea și Lectura rămân a fi prioritatea de bază. Cât privește tehnologiile informaționale, prezența acestora în bibliotecă și stereotipul că din cauza tehnologiilor informaționale se citește foarte puțin (unii consideră că chiar deloc!), idee întâlnită și în chestionarul despre care am vorbit anterior, acestea trebuie și vor rămâne a fi niște facilități în amplul proces al cunoașterii.

Conștientizând importanța Lecturii pentru toate vârstele (și departe de mine gândul de a vorbi în acest articol despre importanța Lecturii, or la subiectul dat se pot scrie cărți întregi), Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” vine către publicul bălțean cu o diversitate de servicii (servicii în aspectul noului cadru de reglementare: conform Anexei nr. 1 „Serviciile de bibliotecă prestate în mod gratuit” la Regulamentul privind serviciile prestate de bibliotecile publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 24/20). Menționez că prestarea de către Bibliotecă a serviciilor de promovare a Cărții și Lecturii reprezintă obiectivul de bază în activitatea Bibliotecii. Totodată, aceasta tinde spre identificarea și diversificarea/personalizarea metodelor de promovare a Lecturii, bazate pe creativitate și idei inovative. Convențional, am putea împărți aceste activități în două tipuri:

1. *Participarea/ încadrarea Bibliotecii în activitățile de promovare a Lecturii organizate la nivel național:*

- Festivalul Național al Cărții și Lecturii, inițiat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova în anul 2011, conceput, din spusele Verei Osoianu, drept „o mare sărbătoare a cărții”;

- Campania Națională „Să citim împreună”, inițiată de către Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” în anul 2012, fiind numită inițial „Copiii Moldovei citesc o carte”;

- Concursul Literar Internațional „La izvoarele înțelepciunii”, organizat în scopul promovării și comemorării unor personalități notorii din literatura națională și universală, care a fost inaugurat în anul 1990;

- Săptămâna Cărții și a Lecturii, organizată în perioada 1-7 aprilie în scopul promovării Cărții și a Lecturii;

- Zilele Creangă, organizate anual în perioada 1-7 martie începând cu anul 1992, un ciclu de activități în scopul promovării creației scriitorului și povestitorului Ion Creangă;

- Alte proiecte și inițiative ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova.

2. Activități organizate de Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți.

În continuare voi relata despre cele mai frumoase experiențe ale Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu”, Bălți de promovare a Cărții și Lecturii, inițiative care au avut un impact benefic în comunitatea bălțeană.

Serviciul de educație non-formală „Book Trailer@Biblioteca” – un serviciu de bibliotecă conceput ca urmare a necesității popularizării lecturii în rândurile tinerii generații, întru crearea/dezvoltarea la această categorie de utilizatori ai Bibliotecii a dragostei pentru lectură și încurajării acestora să citească cât mai multă literatură, să descopere minunata lume a cărților.

Grupul țintă al serviciului îl constituie 80 de elevi cu vârstele cuprinse între 12 și 16 ani. Aceștia s-au familiarizat cu conceptul de trailer pentru cărți, sarcinile principale și istoria apariției acestora, cu tipuri și exemple de trailere pentru cărți. Tinerii au studiat metodele și etapele de creare a videoclipurilor despre cărți; acumulând abilitățile pentru a crea un trailer de carte pe baza celor citite. Astfel, creându-și deprinderi și abilități de creare a book trailerelor într-o formă artistică, dar neapărat convingătoare, tinerii au creat book trailere la diverse opere literare de valoare, printre care „Romeo și Julieta” de William Shakespeare, autor Igor Spelciuc; „Micul Prinț” de A. S. Exupery, autoare Tatiana Balțan; „Po-

vestea timpului pierdut” de E. Șvarț, autor Oleg Ostaficiuc.

Serviciul de educație non-formală „Ora poveștii la Bibliotecă”. Este cunoscut faptul că lectura orală este o modalitate incredibilă de a-i oferi copilului un început minunat în viață, pornind de la faptul că aceasta constituie o bază solidă pentru învățare și cultivarea plăcerii pentru lectură, spre dezvoltarea optimă a creierului, și finisând cu relațiile de încredere stabilite între părinte și copil. Frumusețea cărților nu este doar în experiențele intelectuale, ci și în cele emoționale. Cititul îl ajută pe copil să facă cunoștință cu experiențe pe care nu le-a trăit în viața reală. În același timp, copiii se dezvoltă socio-emoțional, deoarece ei fac cunoștință cu anumite modele de comportament în situații dificile, precum și modalitățile de soluționare a acestora.

Grupul țintă al serviciului dat îl constituie 12 familii cu copii de vârstă preșcolară. Aceștia au posibilitatea să asculte o poveste citită la Bibliotecă, de bibliotecar. Lectura este însoțită de jocuri, sarcini, ghicitori, puzzle-uri, oferind o atmosferă favorabilă de concentrare asupra a ceea ce se citește. Însoțită de prezentarea ilustrațiilor, lectura îi ajută pe copii să facă legături asociative între personajele basmului și întâmplarea din poveste; contribuie la amplificarea relației dintre părinte și copil. Având acest argument, a fost creat serviciu „Ora poveștii la Bibliotecă”, scopul căruia este promovarea Cărții și educarea Lecturii în familie.

În cadrul celor șase ateliere organizate, au fost lecturate copiilor, dar și părinților acestora cărțile: „Anița cu bondița...” de Luiza Ciolac și „Cel mai bun tată” de Ghenadii Melameda. Copii și-au dezvoltat capacitatea de a asculta o operă de artă, de a evalua comportamentul eroilor, și-au dezvoltat capacitatea de a răspunde la întrebări, să mențină o conversație, dar și să-și exprime punctul de vedere. Remarc faptul că unul dintre ateliere, organizat, din cauza pandemiei, online, s-a transformat într-o întâlnire emoțională dintre copii și părinții plecați la muncă peste hotare. Astfel, pe lângă faptul că s-au revăzut, părinții au avut posibilitatea să afle care sunt ocupațiile copiilor și preferințele acestora de lectură.

Cititul cu voce tare este utilizat pe larg în Bibliotecă, stabilind niște relații de încredere și o mai mare apropiere a copilului-utilizator față de bibliotecar, oferind copilului un start excelent în viață și contribuind la dezvoltarea limbajului și a unui vocabular consistent, insuflând plăcerea lecturii și cunoașterii în general, or, de câte ori îi citim copilului, îi trimitem un mesaj de plăcere creierului acestuia, îi oferim o mai bună stimulare a dezvoltării cerebrale, îi creștem puterea de concentrare și memoria, îi dezvoltăm multiple abilități ce duc la succesul academic, îi îmbogățim imaginația și creativitatea. Și mai convingător este atunci când copiilor le citesc personalități renumite din localitate. În acest sens, Biblioteca bălțeană dispune de o experiență frumoasă, în calitate de personalitate cu cartea în mână fiind invitată Lidia Noroc-Pânzaru, artistă emerită a Republicii Moldova. Evenimentul, fiind organizat în preajma sărbătorilor de iarnă, s-a transformat într-o adevărată sărbătoare, copiii ajungând la concluzia că pentru a deveni un om de valoare trebuie să citești. La aceeași concluzie au ajuns și copiii cărora li s-au citit, într-o manieră teatralizată, fabulele lui Ivan Krîlov de către Natalia Comcova, directorul Grădiniței nr. 3 „Povestea” din localitate.

Cititul cu voce tare este pe larg utilizat și în cadrul *Lecturilor verii*, acestea fiind organizate într-o formă atractivă, ludică sau teatralizată, uneori urmate de concursuri, accentul fiind pus pe lecturile din plăcere, ce nu țin de programul școlar.

Story sack în calitate de metodă interactivă de atragere a copiilor spre carte și lectură este tot mai frecvent utilizată în Bibliotecă. Fiind însoțită de un sac cu un set de obiecte și materiale ilustrative ce reprezintă conținutul cărții lecturate, această metodă captivează atenția copilului la anumite momente din carte, îi trezește curiozitatea anume datorită prezentării de către bibliotecar a unor materiale ce caracterizează acțiunea din textul citit, iar faptul că bibliotecarul poate extrage din sac o altă carte, făcând trimitere la colecțiile bibliotecii la un subiect sau altul, îi dă posibilitate copilului să-și dezvolte cunoștințele, să afle despre faptul că în Bibliotecă sunt diverse

cărți ce țin de subiectul abordat. Totodată, metoda *story sack* impresionează prin faptul că participanții pot fi atrași în ateliere de creație pentru a fi implicați în procesul de pregătire a materialelor ce vor forma conținutul sacului. În acest mod, Biblioteca se implică în procesul de creare/dezvoltare la copii a abilităților de lucru în echipă, a imaginației, a creativității și chiar a unor abilități motorice, iar metoda în întregime contribuie la dezvoltarea interesului pentru citire, contribuind la dezvoltarea generală a personalității copiilor. Astfel, la moment, circa 200 de copii au fost implicați în procesul de lectură în spațiile Bibliotecii, fiind utilizată metoda *story sack*.

Programul *Cartea în mâna cititorului. Ce îl face pe om OM*, organizat în rețeaua Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu” Bălți în scopul dezvoltării abilităților de lectură a copiilor din mun. Bălți, accentul fiind pus pe interconexiunea „cine citește acela cunoaște, cine cunoaște acela devine OM”. În cadrul programului sunt organizate diverse tipuri de activități: recitaluri de poezie, lecturi publice, ore de citire și experimentare, medalioane și ore literare, lecții publice. Subiectele sunt dintre cele mai diverse: Grigore Vieru, plecat printre stele; Aurelian Silvestru. „Povești pentru adulți” și „Medaliatul”; Povestitorul Ion Creangă - basmul care nu se termină niciodată; Cole Joanna. „Autobuzul magic. În stupul de albine” ; Un tei în amurg... și Eminescu ș.a. Categoriile de vârste implicate în program, dar și interesele acestora sunt diverse.

Programul *Scriitorii care ne-au format destinul cititoresc* (anul 2021). Scopul acestui program este de a valorifica opera scriitorilor de valoare, care au contribuit la formarea culturii lecturii mai multor generații de cititori. Accentul este pus pe valoare unor opere literare concrete, dar și pe schimbul de experiență dintre generațiile mai vechi de cititori și cititorii începători. Astfel, în cadrul programului, este valorificată opera literară a „poetului fără pereche” Mihai Eminescu, a „scriitorului de-o seamă cu copiii” Spiridon Vangheli, a „pictorului satului moldovenesc” scriitorului Ion Druță ș.a.

Proiectul *Ora să ȘTIM* – un proiect de

citire cu voce tare și experimentare destinat copiilor de la 3 la 10 ani. Acesta a fost lansat în Germania, în anul 2015, apoi a fost preluat și organizat în Austria, Polonia, România. La inițiativa Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, în parteneriat cu Fundația Progress din România și cu susținerea Deutsche Telecom Stiftung din Germania, proiectul a fost implementat și în Republica Moldova, în toamna anului 2019. Proiectul s-a desfășurat în 101 de biblioteci publice din 30 de raioane și municipii. Una din ele este Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți, care, pe de o parte, a instruit, în anul 2019, 13 bibliotecari din zona de nord a Republicii Moldova să citească copiilor cu vârste cuprinse între 3 și 10 ani, cărți cu tematica ȘTIM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) și să organizeze experimente din domeniile respective. În acest scop, Bibliotecile au primit câte un set de 27 de cărți. Pe de altă parte, Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți s-a implicat activ în realizarea obiectivelor proiectului dat la Bălți. Astfel, în perioada noiembrie 2019 – martie 2020 au fost organizate 32 de lecturi cu voce tare a cărților din colecția STEM, au fost organizate 44 de experimente atractive în baza cărților citite. Numărul total de participanți a fost de 1054: copii de 3-6 ani constituie 43,5% din numărul total al participanților; copii de 7-10 ani – 51,5% și adulții – 4,9%.

Prin intermediul unei colecții de cărți frumos ilustrate, cititul cu voce tare și experimentare s-a organizat într-o formă interactivă. Participanții și-au putut consolida interesul față de aceste teme și pe înțelesul lor să afle noi informații științifice și să-și dezvolte imaginația. Nu întâzdar, cotidianul New York Times scria: „Cea mai originală și amuzantă abordare a științei pentru copii” sunt cărțile din seria „Autobuzul magic”: „Să explorăm simțurile”, „În adâncul oceanului”, „În interiorul corpului uman”, „În stupul de albine”. Din aceste cărți ei au descoperit că: fără simțuri vom fi complet pierduți, văzul și auzul sunt cele mai importante simțuri pentru oameni, de ce oceanul e sărat, cum se formează valurile, corpul uman este făcut din celule, din

ce este compus sângele, albinele „vorbesc” prin intermediul mirosurilor, de ce înțepă albinele etc.

Cărțile din seria „Orice copil merită o poveste” sunt cu mai puțin text, dar cu ilustrații deosebite, care le plac copiilor de vârsta preșcolară. Din cărțile „Ursule brun, ursule brun, tu ce vezi?” și „Cu toții au văzut o pisică” copiii au aflat că diferite animale văd în mod diferit, au învățat unde trăiesc și cum se deplasează aceste animale. Totodată, ei au învățat și culorile. Din cărțile „Sus – jos și de jur – împrejur” și „Să mâncăm multe culori” ei au învățat că mâncarea bună crește în aer liber, în natură, în pământ. Despre prietenie, sprijinul reciproc și încă multe alte învățăminte, copiii au învățat din cărțile „Amos e răcit”, „Ai o pasăre pe cap”, „Leul și pasărea”, iar, cartea „Pete Motanul. Ador tenișii albi” a fost cea mai preferată carte a copiilor din mun. Bălți. De fiecare dată, fiind citită cu drag de diferite grupe de copii, pentru unii copii Pete a devenit un model de urmat, „fiindcă indiferent ce s-ar întâmpla, Pete continuă să meargă și să fie cool, cântându-și întruna cântecul... pentru că totul e minunat”.

Fiecare întâlnire cu copiii se transforma „într-un laborator” de lectură, întrebări, răspunsuri, explicații, experimente, jocuri, idei, opinii, mirări, exclamări și în... dorința de a reveni la o altă oră și anume la *Ora să ȘTIM* – o oră de formarea abilităților de lectură și cunoaștere a copiilor care are un impact benefic și desigur are și continuitate. Chiar dacă evenimentul final a avut loc deja, fiind organizat online de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” (16 iulie 2020), ora să știm continuă și astăzi.

Proiectul *Punguța cu 2 cărți* este dedicat încurajării lecturii în rândul copiilor începând de la nașterea lor. Proiectul este inițiat de Asociația OvidiuRo și implementat în Republica Moldova de către Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” în parteneriat cu Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari din cadrul Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu” și Fundația „Progress” din România. Proiectul are ca scop stimularea lecturii în grădinițe și acasă prin îmbogățirea vocabularului preșcolarilor și dezvoltarea

competențelor de comunicare.

În cadrul proiectului 20 de bibliotecari au participat la o sesiune de formare privind metodologia de desfășurare a atelierelor de literație pentru părinți și copiii de până la 3 ani. Astfel, 100 de familii defavorizate din 20 de localități au participat la aceste ateliere și au primit câte o punguță cu două cărți ilustrate, pentru a fi citite copiilor. Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, aderând la acest proiect, a adus o contribuție deosebită comunității bălțene în procesul de promovare a lecturilor în familie, încurajând părinții să le citească copiilor de la o vârstă cât mai timpurie.

Proiectul *Centrul Cultural Transfrontalier Multiethnic*, finanțat prin Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 și implementat în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” din Botoșani, România, în perioada aprilie 2020 – ianuarie 2022. În cadrul proiectului este inaugurat Centrul Cultural Transfrontalier Multiethnic. Obiectivul general al proiectului este creșterea cooperării transfrontaliere în domeniul culturii și al înțelegerii reciproce, cu impact direct asupra recuperării și evidențierii patrimoniului istoric și cultural comun celor două domenii ale proiectului, și anume comunitățile etnice din Bălți și Botoșani (evrei, armeni, lipoveni ruși, ucraineni, polonezi, romi). În acest scop, Centrul este dotat cu cărți ce reprezintă minoritățile etnice din mun. Bălți și e-ridere pe care vor fi descărcate cărți electronice. În cadrul proiectului, vor fi organizate întâlniri cu scriitorii, lansări de carte, ateliere de discuție pentru a atrage spre Carte și Lectură reprezentanții grupurilor etnice din municipiu. În cadrul proiectului vor mai fi organizate, în scopul promovării valorilor culturale ale etniilor din mun. Bălți, dar și în scopul formării acestora prin intermediul Cărții și a Lecturii, ateliere de lucru pentru a evidenția contribuția minorităților etnice la conservarea, promovarea și dezvoltarea moștenirii culturale; festivaluri culturale și sesiuni de informare pentru evidențierea moștenirii culturale a minorităților etnice; un iarmaroc al comunității (tarabe-expoziții, recitaluri, prezentări, master-classuri ale

meșterilor populari, flash-mob, înscenare teatralizată); laboratoare și activități specifice (lectură publică, vizionare de filme despre etniile participante la proiect, recitaluri de poezii ale autorilor aparținând minorităților etnice).

Proiectul instituțional *Cartea mea editată la Bibliotecă*. În cadrul ședințelor Cenaclului „Sfânta casă de acasă” s-a identificat că mulți din beneficiarii acestuia ar dori să-și publice într-o culegere poeziile create de ei pe parcursul anilor. Totodată, aceștia au menționat că ei nu posedă nici abilități de machetare a unei cărți, nu dispun de tehnologii informaționale în aceste scopuri și nici de resurse financiare, problemă identificată și în cazul altor autori din municipiul Bălți. Acesta a fost motivul pentru care un grup de inițiativă a purces la realizarea proiectului instituțional „Cartea mea editată la Bibliotecă”. Prin acest proiect echipa de implementare și-a propus de a susține membrii comunității bălțene care, la anumite etape ale vieții lor, au creat poezii sau au venit cu unele amintiri despre traseul lung al vieții, însumându-le în anumite culegeri. Din lipsa surselor financiare, aceștia nu au avut posibilitatea de a-și edita lucrările, de aceea, Biblioteca, având abilități de a redacta texte, dar și de a le macheta, a venit cu un suport în această ordine de idei. În perioada 1.06.2020-1.11.2020, echipa de implementare a proiectului „Cartea mea editată la bibliotecă” a întreprins pașii necesari pentru a elabora cărțile a trei autori bălțeni:

- Valerian Belinschi „Un cuvânt despre Uzina electrotehnică din Bălți”, ediția a doua – publicație consacrată aniversării a 60-a de la fondarea uzinei cu același nume;
- Elena Belinschi „Taina amintirilor” – publicație care înglobează poeziile membrilor Cenaclului „Sfânta casă de acasă” din cadrul Bibliotecii;
- Ludmila Belova „Нет у любви каникул” – culegere de poezii consacrată aniversării de 75 de ani de la nașterea poetei.

Menționez pe această cale colaborarea Bibliotecii cu Filiala „Lira” din municipiul Bălți a Uniunii Scriitorilor „Alexandr Pușkin” din Republica Moldova, în persoana Zoiei Dubaeva, președinte.

Zilele Creangă sunt organizate anual,

în perioada 1-7 martie, la inițiativa Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, atât de către Filiala pentru copii „Ion Creangă”, cât și de către alte subdiviziuni ale Bibliotecii, care prestează servicii pentru copii. Acestea sunt consacrate marelui povestitor Ion Creangă și au ca scop promovarea Cărții și a Lecturii în rândurile copiilor, accentul fiind pus pe tradițiile culturale ale poporului moldovenesc, atât de bine conturate în opera crengiană. Astfel, în cadrul Zilelor Creangă, sute de copii din mun. Bălți trăiesc feeria basmului popular și a șezătorilor organizate în trecut de către bunicile și străbunicile acestora. Într-o manieră teatralizată, aceștia fac cunoștință cu poveștile lui Ion Creangă, cu adevărații eroi, care devin pentru ei exemple bune de urmat, iar participând în calitate de invitați la șezătorile organizate în stilul epocii în care a trăit marele povestitor, aceștia se apropie tot mai mult de tradiția populară. A devenit o tradiție frumoasă la Bălți, ca pe lângă activitățile organizate în cadrul Zilelor Creangă (expoziții, ore literar-muzicale, întâlniri cu scriitorii), copii-utilizatori ai Bibliotecii să meargă la bustul lui Ion Creangă de pe Aleea Clasicilor, să-i depună flori, ca simbol al recunoștinței față de opera-i lăsată drept moștenire, întru creșterea generațiilor ce urmează a fi, și Mărțișoare ca simbol al renașterii naturii.

Campania Națională *Să citim împreună*, organizată de către Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și desfășurându-se pe întreg teritoriul Republicii Moldova, scopul campaniei este de a atrage copii și adolescenții la lectură, de a promova cărțile de valoare ale autorilor autohtoni, de a încuraja lecturile în familie. Anual, în cadrul campaniei date, Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți, găzduiește întâlniri cu scriitorii, opera cărora a fost selectată de către Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” pentru a fi citită și promovată. Astfel, copii și adolescenții bălțeni, ca și cei din toată țara, au posibilitatea de a face cunoștință cu adevărate opere, care-i farmecă prin atractivitate și actualitatea temei expuse, originalitatea stilului și a conținutului, valoarea cognitivă, educativă și estetică a acestora, precum și conținut

accesibil. De remarcat întâlnirea copiilor bălțeni cu Aurelian Silvestru, scriitor, psiholog, publicist și pedagog; Claudia Partole, poetă, eseistă, prozatoare, autoare de piese și jurnalistă; Ianuș Țurcanu, poet și eseist și Titus Știrbu, scriitor. Menționez faptul că, deoarece mulți copii, mai ales dintre cei mai mici, cred că scriitorii au existat cândva, și nu mai există scriitori în viață, pentru ei întâlnirile cu scriitorii se transformă în adevărate clipe de revelație și explozii de emoții, copii având posibilitatea de a dialoga cu scriitorii, de a-i îmbrățișa și a primi autografe. Cei mai activi participanți ai Campaniei sunt delegați la Conferința de totalizare, care se desfășoară de obicei în luna decembrie la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”.

Programul Național *LecturaCentral* se desfășoară anual și are scopul să centreze aporturile bibliotecilor, comunităților și factorilor de resort pentru optimizarea interesului față de carte, promovarea lecturii și dezvoltarea culturii lecturii. În acest scop sunt conjugate eforturile comune ale bibliotecilor cu cele ale instituțiilor de cercetare, de învățământ, ale editurilor, uniunilor de creație. În anul 2021, Programul Național *LecturaCentral* a ajuns la ediția a IV-a. Specificul acestei ediții ține de prioritățile profesionale pentru anul 2021 aprobate la Forumul Managerilor din cadrul Sistemului Național de Biblioteci la 4 noiembrie 2020: tehnologiile informaționale în activitatea bibliotecilor – imperativul supraviețuirii, incluziunea digitală a personalului de specialitate din biblioteci, dezvoltarea serviciilor în bază de tehnologii de informare și comunicare moderne, accesibile de la distanță, dezvoltarea și promovarea științei deschise. Bibliotecile pot contribui substanțial la dezvoltarea competențelor enumerate prin mijloace specifice – lectură, acces la informație, cultura lecturii și cultura informației.

Programul prevede două etape de realizare. La prima etapă sunt organizate activități cu caracter metodologic, dirijate de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în vederea dezvoltării la bibliotecarii din țară a abilităților necesare pentru implicarea în Program și realizarea obiectivelor acestuia.

În acest sens, Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți anual, în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova și Biblioteca Națională a Republicii Moldova, organizează Conferința zonală pentru bibliotecile din zona de nord a Republicii Moldova.

În a doua etapă, bibliotecile din țară, iar Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu”, Bălți nu este o excepție, organizează activități ce țin de educația și promovarea lecturii: campanii de promovare a lecturii (anul 2021 - Campania „Nici o zi fără lectură”, Campania „20 de scriitori/20 de întâlniri”, Campania „10 cercetători/10 întâlniri); concursuri: „Cel mai activ cititor”, „Cel mai original proiect de promo-

vare a cărții și lecturii”, „Cel mai bun eseu despre carte” ș.a.

Derulând în luna septembrie, Programul Național *LecturaCentral* la Bălți are și o altă semnificație – este anotimpul când elevii și studenții revin la procesul de învățământ, iar Biblioteca organizează diferite evenimente (lecturi în glas, ore literare, conferințe, lansări de carte și întâlniri cu scriitorii, ateliere, vizite ghidate, Zilele Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu” ș.a.) pentru a reaminti acestei categorii de utilizatori că Biblioteca, Cartea și Lectura sunt trei elemente ale unui lanț fără de care nu poți să devii o personalitate, nu poți crește intelectual și nu poți lua o profesie.

Referințe bibliografice:

1. 9 BENEFICII ale cititului cu voce tare - Cutiuța cu povești [online][citată 2 iun. 2021]. Disponibil: <https://www.cutiuța-cu-povești.ro/blog/9-beneficii-ale-cititului-cu-voce-tare/>
2. LECTURACENTRAL. În ajutorul activității de promovare a cărții și a lecturii, ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură : Platforma on/off line pentru bibliotecari / Biblioteca Națională a Republicii Moldova [online] [citată 1 iun. 2021]. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/bitstream/handle/123456789/1176/Publicatii-metodologice-Lectura-Central.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. LEGE cu privire la biblioteci: nr. 160 din 20.07.2017 [online][citată 2 iun. 2021]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Lege-cu-privire-la-biblioteci.pdf>
4. PROIECT-PILOT „Punguța cu două cărți” [online][citată 2 iun. 2021]. Disponibil: <https://mecc.gov.md/ro/content/fost-lansat-proiectul-pilot-punguta-cu-2-carti>
5. RAPORTUL analitic al Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu”, Bălți, 2019 [online][citată 1 iun. 2021]. Disponibil: https://issuu.com/bpmbalti/docs/ffinal_revista_noiembrie__biblio-info__2019
Начало формы
6. RAPORTUL analitic al Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu”, Bălți 2020 [online][citată 1 iun. 2021]. Disponibil: <https://bibnordcoseriu.files.wordpress.com/2021/02/raport-analitic-biblioteca-balti.pdf>
7. МЕТОДИЧЕСКИЕ рекомендации по проведению «Сторисек» [online] [citată 2 iun. 2021]. Disponibil: <https://www.kniga-na-volge.ru/wp-content/uploads/2017/01/методические-рекомендации-по-проведению-сторисек.pdf>